

Війна РФ проти України: енергетичний вимір

DiXi Group alert
(станом на 12:00 27 червня)

#StopRussianAggression

#StandWithUkraine

Резюме

- **Окупанти продовжують вчиняти акти ядерного тероризму. 26 червня над Південноукраїнською АЕС зафіксовано проліт крилатої ракети у критичній близькості до станції.** У результаті обстрілу Харкова 25 червня пошкоджена ядерна підкритична установка “Джерело нейтронів” – постраждали будівлі та інфраструктура промислового майданчика.
- **24 червня атаки окупантів були, серед іншого, спрямовані на Курахівську ТЕС, що не вплинуло на роботу підприємства.** Тоді як у Костянтинівці через обстріли була знищена котельня.
- **На кіберфронті “Укренерго” повідомила, що з початку війни витримала та відбила 50 DDoS-атак.** Кількість зафіксованих подій майже вдвічі перевищила звичайний стан, також за цей час у компанії ідентифікували 19 унікальних кіберзагроз.
- **3 ініціативи України договорні сторони Енергетичної Хартії позбавили росію та білорусь статусу спостерігачів, і призупинили тимчасове застосування ДЕХ щодо білорусі.**
- **У зв’язку з військовою агресією, Держатомрегулювання припинила дію кількох міжвідомчих угод з РФ, які стосуються співпраці країн у сфері ядерної безпеки.**
- **Завантаження українських сховищ газу може покращитися завдяки кредиту ЄБРР обсягом до 300 млн євро, виділеного молдовській Energosom.** Зокрема, передбачається транш до 100 млн євро, які Молдова використає для накопичення стратегічних запасів у сховищах в Румунії або Україні.
- **Зі слів радника прем’єр-міністра та члена наглядової ради “Укренерго” Юрія Бойка, влада розглядає варіант створення запасу в 3 млн т вугілля для**

проходження опалювального сезону за рахунок "Укренерго". Зокрема, йдеться про можливість використати 2,7 млрд грн, які компанія отримала як плату за доступ до перетину.

Атаки

Співвласник сонячної електростанції в Токмаку **Запорізької області**, спецпредставник міністра закордонних справ з економічної дипломатії Олександр Репкін [спростував інформацію](#) про вивезення обладнання СЕС окупантами. Разом з тим, він підтвердив, що через обстріли ворога потужність станції скоротилась на 20%, нанесені збитки оцінюються в 8 млн доларів. Зараз СЕС працює на потужності 40 МВт.

У **Донецькій області** 24 червня окупанти [поцілили](#) в Курахівську ТЕС, атака не вплинула на роботу підприємства. В ніч з 23 на 24 червня в Костянтинівці через обстріли була [знищена](#) котельня.

Ядерна та радіаційна безпека

У зв'язку з військовою агресією РФ, Державна інспекція ядерного регулювання України [припинила](#) дію міжнародних договорів, які стосуються співпраці країн у сфері ядерної безпеки:

- Угоди про співробітництво між Міністерством охорони навколишнього природного середовища і ядерної безпеки України та Федеральним наглядом Росії за ядерною та радіаційною безпекою (підписана 19 вересня 1996 року);
- Угоди між Державним комітетом ядерного регулювання України та Федеральним наглядом Росії з ядерної і радіаційної безпеки про обмін інформацією і співробітництво в сфері регулювання безпеки при використанні ядерної енергії в мирних цілях (підписана 14 серпня 2002 року).

ЗАЕС

У місті Енергодарі окупанти [намагаються](#) зміцнити свої позиції. Зокрема, вони укріплювали окопи поруч із захопленою Запорізькою АЕС та будували фортифікаційні споруди. Окрім того, поруч із с. Мічуріна помічено РСЗВ. Ці ознаки можуть свідчити, що окупанти готуються до тримання оборони та бойових дій поблизу ЗАЕС.

Водночас, гендиректор МАГАТЕ Рафаель Гроссі [висловив](#) істотне та зростаюче занепокоєння станом й умовами роботи персоналу ЗАЕС. Він вчергове наголосив на необхідності направлення місії Агентства на станцію для оцінювання та підтримки належного рівня ядерної та радіаційної безпеки. Також Гроссі заявив, що доки місія МАГАТЕ не проведе процедуру верифікації ядерного палива безпосередньо на ЗАЕС, імплементація принципу дотримання ядерних гарантій в Україні буде скомпрометовано.

ПУАЕС

Окупанти продовжують вчиняти акти ядерного тероризму. 26 червня над Південноукраїнською АЕС зафіксовано проліт [крилатої ракети](#) у критичній близькості до станції. Водночас, Держатомрегулювання наголосила, що будь-які бойові дії чи проліт ракет у зоні ядерних об'єктів – недопустимі, оскільки вони є

вразливими та не розраховані на роботу в умовах війни. Нагадаємо, що впродовж останніх місяців прольоти російських крилатих ракет вже фіксувалися над Південноукраїнською, Хмельницькою та Запорізькою АЕС.

ЯПУ “Джерело нейтронів” (м. Харків)

У результаті чергового обстрілу Харкова зі сторони РФ 25 червня [пошкоджена](#) ядерна підкритична установка “Джерело нейтронів” (ЯПУ). Зокрема, постраждали будівлі та інфраструктура промислового майданчика. Наразі радіаційний фон в експериментальній залі будівлі в межах норми, а установка переведена в глибокий підкритичний стан. Оперативний персонал контролює її стан, продовжує роботу із усунення наслідків бойових дій та підтримання у працездатному стані обладнання установки. Зовнішнє електропостачання ЯПУ відсутнє.

Сектор електроенергетики

Робота енергосистеми

Україна продовжує [здійснювати](#) комерційний експорт електроенергії до Польщі по виділеній лінії “Добротвірська ТЕС-Замость” рівним графіком 210 МВт. Експорт до Молдови [становить](#) 142 МВт рівним графіком. При цьому, “Енергоатом” продовжує викупати на щоденних [аукціонах](#) по 150 МВт пропускної спроможності до Молдови, а “ДТЕК Західенерго” – по 69 МВт до Польщі рівними графіками. Окрім цього, між енергосистемами України та країнами Східної Європи (Словаччини, Угорщини, Польщі, Румунії та Молдови) [відбуваються](#) технічні сальдо-перетоки.

У рамках відновлення “Укренерго” пошкодженої мережевої інфраструктури, у північному регіоні на підстанції 330 кВ [продовжувалися](#) роботи із відновлення обладнання релейного захисту, підготовки до заміни опорних колонок, оновлення ізоляторів. У південно-східному регіоні аварійні бригади разом із представниками ЗСУ оглядали лінії 330 кВ. Також [відновлено](#) роботу транзиту ліній 330 кВ у південному та східному регіонах. У східному регіоні [повернуто](#) в роботу повітряну лінію 330 кВ; тривали роботи на ще одній лінії 330 кВ. Завершено ремонт вимикача на підстанції 330 кВ, здійснювалось відновлення системи релейного захисту. У південно-східному регіоні заплановано огляд траси лінії 330 кВ після отримання дозволу ЗСУ.

Функціонування ринку електроенергії

Ринок двосторонніх договорів (РДД): Впродовж 20-24 червня на “Українській енергетичній біржі” (“УЕБ”) [проведено](#) 17 аукціонів з купівлі/продажу електроенергії (16 – у спеціалізованих секціях, 1 – у комерційній). Ініціаторами торгів були “Енергоатом-Треїдинг”, “Укргідроенерго”, “Гарантований покупець”, компанії групи ДТЕК тощо. Загалом через “УЕБ” було реалізовано 2,8 млн МВт·год електроенергії з періодами постачання у червні та липні.

“Енергоатом-Треїдинг” реалізувала 1,54 тис. МВт·год базового навантаження за середньозваженою ціною 1914 грн/МВт·год з постачанням у червні та 952,3 тис. МВт·год базового навантаження за середньозваженою ціною 2050 грн/МВт·год з постачанням у липні. “Укргідроенерго” реалізувала 107,5 тис. МВт·год базового навантаження за цінами в діапазоні 1914-2047,33 грн/МВт·год на липень та 3 тис. МВт·год блочних позицій (8-23 год) за середньозваженою ціною 2400 грн/МВт·год. “Гарантований покупець” продав 60,3 тис. МВт·год блочних позицій денних годин за

цінами в діапазоні 2380-2381,67 грн/МВт·год з постачанням у липні та 1 тис. МВт·год блочних позицій денних та ранкових годин з постачанням у червні за цінами 1200-2185 грн/МВт·год. Також успішними були аукціони “Запоріжжяобленерго” та компаній групи ДТЕК.

Ринок “на добу наперед” (РДН): Середньозважена ціна купівлі-продажу електроенергії незначно [зросла](#) і на 27 червня становила 2307,42 грн/МВт·год (+3,8% до попереднього дня). При цьому, біржові ціни на ринках країн Східної Європи продемонстрували відчутне синхронне зростання. Індекси Base РДН Румунії, Словаччини та Угорщини у 4,5-4,6 рази [перевищували](#) значення індексу Base РДН України; ціновий спред із Польщі становив 3,1 рази.

Загальний обсяг торгівлі [зріс](#) більш ніж на чверть – до 10,4 тис. МВт·год (+26,8% до попереднього дня); натомість, пропозиція зменшилась до 76,4 тис. МВт·год (-5,3%). У сукупності ці фактори спричинили скорочення профіцитності РДН: розрив між обсягом заявок на продаж та купівлю зменшився із 9,9 до 7,3 разів. У [структурі купівлі](#) 54,1% займали постачальники, 45,8% належало операторам мереж, 0,1% – виробникам.

Внутрішньодобовий ринок (ВДР): Середньозважена ціна електроенергії на ВДР незначно [зменшилась](#) і на 26 червня становила 2415,43 грн/МВт·год (-2,7% до попереднього дня). При цьому, загальний обсяг торгівлі скоротився більш ніж удвічі – до 0,12 тис. МВт·год (-52,9% до попереднього дня). Натомість, пропозиція відчутно зросла – до 58 тис. МВт·год (+20,3%), що в сукупності призвело до подальшого збільшення профіцитності ВДР – розрив між обсягом заявок на продаж та купівлю становив 487 разів. У [структурі купівлі](#) домінуючу частину займали постачальники – 88,5%, 10,7% належало операторам мереж, 0,8% – виробникам.

Припинення та відновлення постачання

За [даними](#) Міністерства енергетики, станом на 26 червня через пошкодження, обумовлені бойовими діями, в Україні залишались знеструмленими близько 717 населених пунктів, загалом близько 604 500 споживачів, протягом доби відновлено постачання для близько 10 200 споживачів.

Масштабні припинення електропостачання та, відповідно, активні відновлювальні роботи, мали місце:

- у **Донецькій області**, за інформацією місцевого ОСР, протягом 25-26 червня фахівцями відновлено електропостачання для 15 373 родин у 22 населених пунктах Покровського та Бахмутського районів. Протягом тижня електроенергію відновлено для понад 54 500 споживачів. Без електропостачання залишались жителі 323 населених пунктів (за [даними](#) Міністерства енергетики – близько 357 000 споживачів);
- у **Луганській області**, за [даними](#) Міністерства енергетики, понад 128 200 споживачів залишались без електропостачання;
- у **Харківській області**, за [даними](#) Міністерства енергетики, близько 34 800 споживачів залишались знеструмленими та для 1 000 споживачів відновлено постачання протягом доби. Зокрема, [відремонтовано](#) лінію електропередачі у Холодногірському районі Харкова, яка була пошкоджена внаслідок обстрілу та відновлено електропостачання для понад 300 споживачів;
- у **Запорізькій області**, за [даними](#) місцевого ОСР, станом на 07:00 27 червня, без електропостачання залишались 21 795 споживачів у 81 населеному пункті. Протягом доби фахівці ОСР відновили постачання для 1 941 споживача (1 113 у Пологівському, 820 у Василівському районах та 8 у м. Запоріжжя). Водночас

- у Бердянських електромережах зафіксовано технологічне порушення, внаслідок чого були знеструмлені 85 споживачів;
- у **Миколаївській області**, за [інформацією](#) ОВА, станом на 27 червня частково або повністю пошкоджено 452 об'єктів електропостачання, зокрема 6 протягом останньої доби. Знеструмленими залишалися 95 населених пунктів (з них 6 частково) Баштанського та Миколаївського районів;
 - у **Херсонській області**, за [інформацією](#) ОВА, станом на 17:00 26 червня, серед громад, з якими вдалося встановити зв'язок, у Нововоронцовській та Музиківській електропостачання здійснювалося частково, щонайменше 9 населених пунктів перебували без світла. В усіх 34 населених пунктах Високопільської та Калинівської громад електропостачання відсутнє повністю;
 - у **Дніпропетровській області**, за [інформацією](#) ОВА, 24 червня ворог декілька разів обстріляв Зеленодольську громаду, пошкодивши лінії електропередачі у с. Велика Костромка. Електропостачання було відновлено протягом доби;
 - в **Одеській області**, за [інформацією](#) місцевого ОСР, 25 червня через несприятливі погодні умови в області було знеструмлено 10 населених пунктів, пошкоджено 6 повітряних ліній та 41 трансформаторних підстанцій. Станом на 17:45 того ж дня енергетики завершили усі відновлювальні роботи;
 - у **Чернігівській області**, за [інформацією](#) ОВА станом на 06:00 27 червня, послуга з електропостачання не надавалась 287 абонентам;
 - оперативна зведена інформація стосовно електропостачання у **Сумській області** була відсутня на час підготовки огляду.

Сектор газу

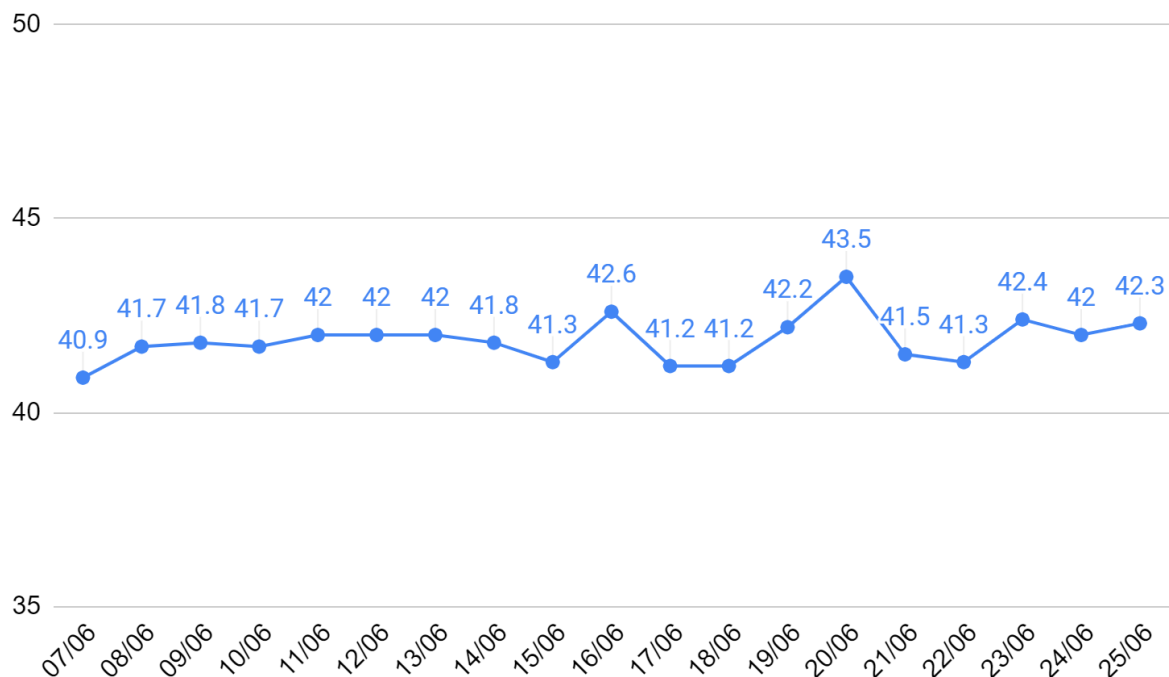
Робота ГТС

Обсяг транзиту газу через територію України за 23-25 червня коливався в межах 42-42,4 млн куб. м, що на 1-1,4 млн куб. м більше, ніж 22 червня. Ці обсяги становлять лише 39% від передбачених транзитним контрактом із "Газпромом" (109 млн куб. м на добу). Транзитні потоки через точку з'єднання "Сохранівка" не відбувалися.

Протягом 23-25 червня через точку з'єднання "Германовичі" (віртуальна точка з'єднання "Україна-Польща") здійснювався фізичний імпорт з ЄС обсягом 0,5-1,4 млн куб. м на добу. Водночас, у звітний період через точку з'єднання "Берегово" (віртуальна точка з'єднання "Берег") з української ГТС транспортувалось 1,7 млн куб. м газу на добу.

Завантаження українських сховищ газу може також покращитися завдяки Молдові як замовнику послуг зберігання. ЄБРР [повідомив](#) про виділення молдовській Energocot трирічного поновлюваного кредиту обсягом до 300 млн євро, щоб підготуватися до непередбачуваних ситуацій з постачанням газу. Зокрема, в складі кредиту передбачається транш обсягом до 100 млн євро на заходи з диверсифікації постачання та зберігання газу, які Молдова використовує для накопичення стратегічних запасів у сховищах в Румунії або Україні.

Транзит російського газу через територію України, млн куб. м

Джерело: [ОГТСУ](#)

Припинення та відновлення постачання

Найбільш складна ситуація з газопостачанням спостерігалася у **Донецькій, Луганській, Запорізькій, Херсонській, Миколаївській, Чернігівській та Харківській областях**. За [даними](#) Міністерства енергетики, станом на 26 червня без газопостачання залишалися близько 185 300 споживачів, що на 7 300 абонентів більше, ніж станом на 23 червня.

В **Донецькій області** ситуація не змінилась - майже весь регіон без газопостачання через пошкодження магістрального трубопроводу. Станом на 16 червня розподіл газу [здійснювався](#) лише 1 900 споживачам області в двох населених пунктах.

У **Луганській області** ситуація без змін: газопостачання відсутнє через масштабні руйнування критичної інфраструктури в ході бойових дій.

В **Харківській області** місцевий оператор ГРМ за вихідні [відновив](#) газопостачання 2 000 споживачам Дергачівської громади. Загалом за час війни в регіоні [відновлено розподіл](#) для 100 000 абонентів у 350 населених пунктах, відремонтовано майже 3 000 кілометрів пошкоджених газопроводів та відновлено роботу 250 газорегуляторних пунктів (ГРП).

У **Херсонській області** [станом на 17:00 26 червня](#) про значні зміни в газопостачанні не повідомлялось – повністю без газопостачання залишалася 1 громада (Високопільська) та частково 3 (Великоолександрівська, Нововоронцовська, Станіславська). Разом з тим, в окремих із цих громад відсутній мобільний зв'язок, тому оперативна інформація про газопостачання відсутня. У 4 громадах (Тягинська, Горностаївська, Великолепетиська, Рубанівська), що користуються зрідженим газом, запаси на мінімумі, ще у одній (Новорайська) газ у балонах закінчився.

В **Запорізькій області** станом на ранок 27 червня без газопостачання [залишались](#) 80 985 абонентів у 108 населених пунктах. Минулої доби у м. Оріхів усунуто завдані

раніше того ж дня внаслідок обстрілу пошкодження газопроводу низького тиску. Аналогічні роботи були [проведені](#) 24 червня в с. Балабине.

У **Миколаївській області** загалом за час війни, станом на ранок 27 червня, [пошкоджено](#) 640 об'єктів газової інфраструктури (+2 у порівнянні з 24 червня), внаслідок чого без газу залишались 7 259 абонентів (-113 у порівнянні з 24 червня).

В **Чернігівській області**, за [інформацією](#) місцевої ОВА, станом на ранок 27 червня близько 700 абонентів (-200 у порівнянні з 24 червня) у 22 населених пунктах області не отримували послугу з постачання газу.

Оперативна інформація про ситуацію з газопостачанням в **Сумській області** була відсутня на момент підготовки огляду.

Контрзаходи українських компаній та державних органів

З ініціативи України договірні сторони Енергетичної Хартії [позбавили](#) росію та білорусь статусу спостерігачів у спільноті, а також призупинили тимчасове застосування Договору до Енергетичної Хартії щодо білорусі. Відповідні рішення було ухвалено на спеціальній сесії конференції Енергетичної Хартії, що пройшла 24 червня у Брюсселі. Зазначимо, що обидві країни підписали Договір, однак так і не ратифікували його; більше того, пізніше росія відкликала свій підпис.

Радник прем'єр-міністра та член наглядової ради "Укренерго" Юрій Бойко заявив, що "Укренерго" [отримала](#) від Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) перші 50 млн євро кредиту на підвищення ліквідності, та планує закрити ними борги на ринку допоміжних послуг протягом наступних двох тижнів, Майже половину з цих коштів має отримати ПрАТ "Укргідроенерго", серед найбільших отримувачів коштів також "Київтеплоенерго", Харківська ТЕЦ-5, "Енергоатом" та теплова генерація ДТЕК. Водночас він додав, що від ЄБРР та Європейського інвестиційного банку найближчим часом очікується ще майже 170 млн євро за ідентичним механізмом – зміною цільового призначення коштів у рамках кредитних угод/ліній.

Також Юрій Бойко [заявив](#) медіа, що влада розглядає варіант фінансування коштом "Укренерго" стратегічного запасу вугілля для проходження опалювального сезону. З його слів, розглядається можливість використати 2,7 млрд грн, які компанія отримала як плату за доступ до перетину. Він також підкреслив, що визначена урядом ціль для запасів вугілля на початок опалювального сезону складає 3 млн тонн.

"Укренерго" [повідомила](#), що з початку війни витримала та відбила 50 DDoS-атак. Кількість зафіксованих подій кібербезпеки майже вдвічі перевищує звичайний стан, також за цей час в компанії ідентифікували 19 унікальних кіберзагроз. Поділитися цим досвідом "Укренерго" запросили на одну з найбільших Конференцій з кібербезпеки в енергосекторі CC4ES, організованій польським системним оператором PSE.

Національна поліція України [наклала арешт](#) на будівлю в центрі Києва, власником якої є "Росатом" - російська компанія, залучена до актів ядерного тероризму рф в Україні. Як зазначили у Нацполіції, площа будівлі становить майже 1000 кв. м, а вартість – 60 млн грн.

НКРЕКП [анонсувала](#) засідання 28 червня, де зокрема розглядатимуть проекти рішень щодо:

- [доповнення](#) реєстрів НКРЕКП видом діяльності – ”зберігання енергії”; [внесення змін](#) до Кодексу систем розподілу щодо планування, приєднання, обліку установок для зберігання енергії;
- [врегулювання](#) невідкладних питань господарської діяльності ліцензіатів в умовах воєнного стану (проект рішення не опублікований);
- [уточнення](#) підстав для відмови у видачі ліцензії через місцезнаходження на тимчасово окупованій території;
- [уточнення](#) порядку нарахування норми доходу на регуляторну базу активів в рамках стимулюючого регулювання для операторів систем розподілу електроенергії;
- [відміна](#) обов’язку для ліцензіатів у сферах розподілу, зберігання та постачання газу щомісячно звітувати НКРЕКП за визначеними формами на період дії воєнного стану;
- [встановлення](#) з 1 липня тарифів “Укртрансгазу” на послуги зберігання (0,45 грн за тис. куб.м), закачування (243,36 грн/тис. куб.м), відбору (252,86 грн/тис. куб.м) природного газу в підземних сховищах;
- [затвердження](#) Плану розвитку газосховищ на 2022-2031 роки з плановим фінансуванням в обсязі 14,4 млрд грн, в тому числі за 500 млн грн інвестиційною програмою на 2022 рік;
- [встановлення обов’язку](#) на період дії воєнного стану в Україні операторам ГРМ, Оператору ГТС та Оператору газосховищ не включати до планів розвитку заходи на території воєнних (бойових) дій або у тимчасовій окупації.
- [визначення](#) планового розміру ставки внеску на регулювання на 2023 рік (0,09%), виходячи з планового обсягу потреб у фінансуванні НКРЕКП на рівні 861 млн грн, [визначення](#) ставки на III квартал 2022 року у розмірі 0,074% (за планової потреби фінансування у 198 млн грн);
- [затвердження](#) вартості послуги ПУП із забезпечення збільшення частки виробництва електроенергії з альтернативних джерел у травні 2022 року;
- [уточнення](#) максимальних обсягів продажу електроенергії та внесення змін до принципів розрахунку фінансової гарантії;
- [коригування](#) граничної ціни на допоміжну послугу забезпечення резервів заміщення (третинного регулювання) до 5 674 грн/МВт (без ПДВ).

Джерела:

Звіт підготовлено на основі зібраних, ретельно перевірених та проаналізованих повідомлень з понад 100 офіційних першоджерел: міністерств, державних агентств, операторів мереж та енергетичних підприємств. Інформація збиралась з офіційних веб-сайтів та офіційних сторінок у соцмережах, в окремих випадках – також відповідних повідомлень у ЗМІ.

З питань підписки, коментарів та інших питань, будь ласка, звертайтеся за електронною адресою author@dixigroup.org

ПІДТРИМАТИ УКРАЇНСЬКУ АРМІЮ

Щоб фінансово підтримати Збройні Сили України, скористайтеся [посиланням](#) (спеціальний рахунок Національного Банку України).